

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gerekçesi ekte sunulan, ülkemizde çocuk haklarının korunmasına yönelik politikaların oluşturulması ve çocuk işçiliğinin engellenmesi amacıyla Anayasamızın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

A. Mehmet Akar
B. Mehmet Akar

Yazı
Cebal DİNŞER
İstanbul Milv.

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili (1)

ALI SARIBAŞ

Gökale Mu.

Kadir Sakın İspat

Ali İspat

Namık Hançer
Başlıveris Mu.

M. SERDAR SOYDAN

Gana Kalem.

Aliyazıcı
Hıyran
İzmir Mu.

Ayhan Aker
Mersin Mu.

Mahmut Tazel
Dünya

Emre Kıpırtıcı
Tebrikatçı
Yazı

Alperhan
Yazıcı
İZMİR

Ömer Durgun

Levent Gök Tolunay
Ankara Mu.

Yazı
Gürkan Aker
Antalya Mu.

Ali Rıza Öztürk
Mersin Mu.

GEREKÇE:

Çocuk hakları, kanunen veya ahlaki olarak dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu; eğitim, sağlık, barınma; fiziksel, psikolojik veya cinsel sömürüye karşı korunma gibi haklarının hepsini birden tanımlamakta kullanılan evrensel bir kavramdır.

Çocuk hakları, insan hakları kavramı ile birlikte ele alınmalıdır. Bugün dünyanın birçok yerinde ve ülkemizde var olan insan hakları ihlalleri ile birlikte çocuk hakları ihlallerinin de sayısı her geçen gün biraz daha artmaktadır. Yoksulluk, kentleşme ve aşırı tüketim yüzünden giderek daha fazla sayıda çocuk sokak yaşamıyla, emek sömürüsüyle ve bağımlılık gibi sorunlarla erken yaşta karşılaşmaktadır. Ayrıca çocukların cinsel sömürüsü, kızlarda erken evlilik, namus cinayetleri sonucu intihara zorlama, uyuşturucu bağımlılığı ve kayıp çocuklar olgusu da endişe verici boyutlara ulaşmıştır.

Öte yandan çocuk haklarının ve sağlığının koruması için öncelikle toplumun refah seviyesinin yükseltilmesi gerekmektedir. Ayrıca çocukların ve aile fertlerinin eğitim seviyesini arttırmak ve suç oluşmadan müdahale edebilmek gibi alanlarda somut politikalar geliştirilmesi gerekmektedir. Bu somut politikalara yeterince ödenek ayrılmalı ve sağlam bir yasal çerçeve ile desteklenmelidir.

Diğer taraftan Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) de kuruluşundan bu yana çocuk işçiliğini önemli bir konu olarak değerlendirmeye almış, ‘Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi Uluslararası Programı’nı (IPEC) başlatmıştır. Söz konusu program ilk kez 1992 yılında Türkiye’de de uygulanmasına rağmen, ülke kaynaklarının yanlış politikalar sonucu verimli kullanılmaması ve sağlıklı politikaların oluşturulamaması gibi nedenlerle çocuk işçiliği gündemdeki yerini hala korumaktadır. Türkiye’de ailelerin yaşadığı ekonomik sıkıntılar ve devletin yoksullukla mücadele konusunda yeterli desteği verememesi gibi nedenlerle çocuk işçiliği sıkça gündeme gelmektedir. Özellikle ailelerinin gelir düzeyini artırmak amacıyla çalışan veya çalışmaya zorlanan çocukların sayısı da her geçen gün artmaktadır.

Son olarak Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2012 yılında yapılan araştırmada Türkiye genelinde 6-17 yaş aralığındaki çocuk sayısının 15 milyon 247 bin olduğu tespit edilmiştir. Bu yaş grubundaki çocukların yüzde 66,5’i kentsel, yüzde 33,5’i kırsal alanda yaşamaktadırlar. Aynı ankete göre 2012 yılında Türkiye genelinde 6-14 yaş gurubunda 292 bin kişi, 15-17 yaş gurubunda ise 601 bin kişi olmak üzere toplamda çalışan çocuk sayısının 893 bin kişi olduğu tespit edilmiştir. Çalışan çocukların yüzde 49,8’i okula devam ederken, yüzde 50,2’si okula gitmemektedir. Çalışan çocukların yüzde 44,7’si tarım, yüzde 24,3’ü sanayi ve yüzde 31’i hizmet sektöründe çalışmaktadırlar.

Çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik ortaya konulan tüm gayretlere rağmen yeterli bir sonuç alınamamasının arkasında, emek piyasasının “Ucuz İstihdam Stratejisi”ne yönelmesi görülmektedir. Çocuk işçiliği, yoksulluk ve güvencesizlik tabanında yükselen istihdam stratejilerinin yapısal olarak ürettiği bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çocukların çalışma hayatında erken yaşta yer almaları iş kazalarındaki artışları da gündeme getirmektedir. Yapılan araştırmalara göre 2012 yılında gerekli önlemlerin alınmaması sonucunda 36 çocuk iş kazası kurbanı olurken ve 8 çocuk da yaralanmıştır.

Bu çerçevede, ülkemizde çalışma hayatına erken yaşta katılmak zorunda kalan çocukların sorunlarının ortaya konulması, ihtiyaçlarının tespit edilmesi, çözüm üretilmesine yönelik politikaların oluşturulması amacıyla Meclis Araştırması açılmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz.

